

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Круглий стіл

для студентів, аспірантів та молодих вчених

ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ В УКРАЇНІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ (ДО 25-Ї РІЧНИЦІ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ)

8–10 червня 2021 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА, ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ТА
ТЕОРЕТИЧНОЇ І ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ

Круглий стіл
для студентів, аспірантів та молодих вчених

**ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ В УКРАЇНІ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
(ДО 25-Ї РІЧНИЦІ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ)**

Тези доповідей

8-10 червня 2021 р.

Електронне видання

Дніпро
2021

Рецензенти:

Потін М.М., доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри права Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»;

Пушкіна О.В., доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;

Чуприна Н.М., доктор економічних наук, доцент, декан економічного факультету ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет».

*Рекомендовано до друку Вченою радою Українського державного
хіміко-технологічного університету.
Протокол № 7 від 24.06.2021 року.*

Ф 32 Формування сучасного європейського конституціоналізму в Україні: досвід, проблеми, перспективи: Круглий стіл (ДО 25-Ї РІЧНИЦІ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ): тези доповідей, Дніпро, 8-10 червня 2021 р. [Електронне видання] / за заг. ред.: д-ра екон. наук Л.Д. Гармідер, д-ра екон. наук С.О. Федулової, д-ра юрид. наук А.В. Хрідочкіна – Дніпро: ДВНЗ УДХТУ, 2021 – 164 с.

Збірник містить матеріали тез доповідей учасників круглого столу «Формування сучасного європейського конституціоналізму в Україні: досвід, проблеми, перспективи» (до 25-ї річниці Конституції України). Тематика тез доповідей охоплює актуальні проблеми формування сучасного європейського конституціоналізму в Україні. Молоді науковці, вчені у галузі права, економіки і політології та інших наук з України та Польщі, а також фахівці юридичної практики України наводять свої думки щодо проблем теоретичного та прикладного значення теорії і практики сучасного конституціоналізму, реалізації положень Конституції України в законодавстві та діяльності органів влади в умовах глобальних та суперечливих викликів сьогодення.

Редакційна колегія не несе відповідальності за матеріали, опубліковані у збірнику. Всі матеріали надані в авторській редакції та виражають персональну позицію учасника круглого столу.

Матеріали подано в авторській редакції

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КРУГЛОГО СТОЛУ

Голова оргкомітету:

Сухий Костянтин Михайлович, ректор ДВНЗ УДХТУ, доктор технічних наук, професор, академік АН ВШ України

Заступники голови:

Харченко Олександр Васильович, проректор з наукової роботи ДВНЗ УДХТУ, доктор хімічних наук, професор.

Рижова Ольга Петрівна, проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ УДХТУ, доктор технічних наук, доцент.

НАУКОВИЙ ОРГКОМІТЕТ

Голова наукового оргкомітету:

Гармідер Лариса Дмитрівна, завідувач кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент Академії економічних наук України.

Заступник голови наукового оргкомітету:

Федулова Світлана Олександрівна, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ, доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України.

Хрідочкін Андрій Вікторович, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ, доктор юридичних наук, доцент.

Члени наукового оргкомітету:

Чуприна Н.М., д.е.н., доцент, декан економічного факультету ДВНЗ УДХТУ.

Пушкіна О.В., д.ю.н., проф., завідувач кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Лежнёва Т.М., к.ю.н., доц., завідувач кафедри права Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет».

Величко В.Ю., арбітражний керуючий, адвокат, директор ПП «Юридична фірма Терра».

Лихопьок Д.П., адвокат, директор адвокатського бюро «Лихопьок Д.П.».

Дубницький В.І., д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ, академік АЕНУ.

Комірна В.В., д.е.н., професор, декан факультету соціально-медичних наук Європейського Суспільно-Технічного Університету імені слуги Божого Роберта Шумана, м. Радом, Польща, член-кор. АЕНУ.

Смєсова В.Л., д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ, академік АЕНУ.

Вініченко О.М., д.е.н., доцент, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ.

Мячин В.Г., д.е.н., доцент, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ.

Стрельченко І.І., к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ.

КОНСТИТУЦІЙНІ ЦІННОСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Писарькова В.Р., аспірант,

*ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет»,
Дніпро, Україна*

Поведінка людей та їх морально-етичні норми завжди розглядалися як головний орієнтир відносно розуміння цінностей суспільства, що призвело до створення певної системи цінностей у будь-якому суспільстві, яку направлено на побудову рівноправних та взаємовигідних умов та відносин в контексті спільного проживання.

Конституційні цінності в Україні на сучасному етапі розвитку можна розглядати як систему, яка направлена на визначення та розгляд як мети, так і принципів конституціоналізму. Особливе місце в сучасній системі цінностей конституціоналізму посідає людина, її конституціонально-правова свобода. Цінностям конституціоналізму властива політико-правова природа, що впливає з суті конституціоналізму, який за своїм призначенням та властивостями розглядається як публічно-правова система конституційної організації суспільства через аспекти права, демократії та конституційно-правову свободу людини [1]. Із соціальної сторони конституціоналізм розглядається як сукупність ідей, доктрин та поглядів відносно самої конституції, її змісту з метою впровадження цієї сукупності ідей в життя суспільства. Конституційні цінності, як похідні від соціальних цінностей виражають сутнісний зміст конституційного ладу України.

Система цінностей суспільства є основою досліджень юридичної (правової) аксіології. В свою чергу аксіологія розглядає та вивчає питання, пов'язані з природою цінностей, зв'язком цих цінностей як між собою, так і з факторами, які їх оточують (зокрема соціальними та культурними) та структурою особистості, що визначає світогляд особистостей та сприяє задоволенню їх потреб. Юридична (правова) аксіологія розглядає цінності, які забезпечуються правовими аспектами, та цінності самого права. Тип суспільства визначає оптимальну для нього ієрархію щодо соціальних цінностей та проявляє варіативний характер – зовнішнє пристосування до середовища. Зі сторони

конституційних цінностей, їх важливість проявляється у визначенні співвідношень між різними групами відносно певних соціальних благ.

В сучасному світі конституційні цінності розглядаються як універсалії, які становляться основою для формування структури конституційної системи визначеної країни. Специфіка системи конституційних цінностей відрізняється у ряді країн через особливості кожної країни (зокрема природні, політичні, економічні, соціальні).

Виходячи із змісту універсальних конституційних цінностей, вони знаходять своє конституційне закріплення з урахуванням особливостей національної правової системи [2]. Це закріплення характеризується визначеними особливостями конституційної моделі, що істотно впливає на зміст встановлених конституційних принципів.

Конституція України базується на системі соціальних цінностей. Згідно зі статтею 3 Конституції фундаментальною цінністю є людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека, та визнається в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави [3]. В Конституції України згідно статті 23 конкретизація сутності людини відбувається через принцип свободи розвитку особистості. Конституційний Суд України, в свою чергу, гідність людини розглядає через аспекти зв'язаності держави правовими елементами, за якими держава нестиме обов'язки перед людиною за свою діяльність. Тобто, гідність людини розглядається як принцип права, що переплітається із верховенством права та є найвищою конституційною цінністю [2]. Це конкретизує гідність людини у правах і свободах, забезпечених правовим засобом, тобто, людина може вимагати від держави захисту певних благ (матеріальних чи духовних), для задоволення конкретно визначених потреб.

Конституційні явища та процеси розвиваються динамічно як наслідок зміни структури суспільства із врахуванням сукупності моральних та етичних норм та поведінки особистостей. Оскільки все це результат спонтанних процесів, основою структури конституціоналізму та природи конституції є ліберальна та постмодерна доктрини. В сучасних умовах конституційна держава має підсилювати ліберальний підхід за допомогою засобів конституційного контролю, тим самим захищаючи конституційні цінності, реагуючи на виклики

та загрози. Визначення мети та змісту конституційних цінностей впливає на формування загальних параметрів національних конституційних традицій.

Список використаних джерел

1. Крусян А.Р. Політико-правові цінності сучасного українського конституціоналізму (в контексті аксіологічного виміру конституційного права). Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. редкол. С.В. Ківалов (голов. ред.), Л. І. Кормич (заст. голов. ред.), М.А. Польовий (відп. секр.) та ін.; НУ «ОЮА», Південноукр. центр гендер. проблем. Одеса: Фенікс, 2012. Вип. 45. С. 3-13.

2. Савчин М.В. Конституціоналізм і природа конституції: Монографія. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2009. 372 с.

3. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30, с. 141. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

Науковий керівник:

Дубницький В.І., д. е. н., проф.

професор кафедри підприємництва, організації виробництва
та теоретичної і прикладної економіки
Українського державного хіміко-технологічного університету